

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 16–17 березня 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

4. Швачко С. О. Про деякі аспекти мовотворчої функції / С. О. Швачко, І. К. Кобякова // *Studia Germanica et Romanica*. Іноземні мови. Зарубіжна література. Методика викладання. – 2004. – Т.1, №2. – С.21-30.

СТАТУС МОДАЛЬНИХ ЧАСТОК В СИСТЕМІ ГЕРМАНСЬКИХ МОВ

Острих А.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник — ст. викладач Єрмоленко С. В.

Читаючи різні німецькомовні тексти, ми часто натрапляєм на всілякі модальні частки (*doch, aber, denn, auch та інші*), які викликають труднощі при розумінні тексту. Частки є невід'ємною частиною мовлення, особливо в німецькій мові.

У ході дослідження курсової роботи поставлена мета була вивчивши особливості організації висловлювань з модальними частками у німецькій мові. Метою дослідження стало визначення статусу функціонування модальних часток у системі германських мов.

Модальні частки відносяться не до окремого слова або словосполучення, а до всього речення в цілому. У реченні вони відіграють значну комунікативну роль, надаючи висловленню різні відтінки суб'єктивної модальності: мовець не лише інформує свого співрозмовника про щось, але й одночасно виражає своє ставлення до сказаного й до співрозмовника. Вони допомагають зрозуміти цілі й наміри мовця, його емоційну оцінку змісту висловлення, його очікування, які він пов'язує зі своїм партнером по комунікації. Модальні частки не змінюються й не відмінюються.

Кожна модальна частка орієнтована на певні типи розповідних, спонукальних та питальних речень, а через них на певні мовленнєві наміри чи дії, такі як вимога, бажання, погроза і т. ін., надаючи їм певного відтінку (посилення, пом'якшення).

Модальні частки допомагають зрозуміти цілі та наміри мовця, його емоційну оцінку змісту висловлювання, його очікування, тобто виявляють прагматичну спрямованість висловлювання.

Модальні частки є службовими словами, тому вони не можуть бути вжиті самостійно, поза рамками речення, тому і своє лексичне

значення вони реалізують тільки в реченні. Тип речення відіграє при цьому велику роль. У залежності від типу речення реалізується той чи інший лексико-семантичний варіант модальної частки. Іноземці, які не вживають модальних часток у мовленні, відразу ж викривають себе цією особливістю, якщо навіть у всьому іншому їх німецька мова бездоганна. Розмовна мова без модальних часток сприймається носіями німецької мови як суха, нелюбязна, надмірно категорична.

Модальні частки німецької мови (*aber, auch, bloss, denn, doch, etwa, nur, schon, wohl* та інші) мають у різних контекстах особливі значення і використовуються переважно в діалогічному мовленні для вираження емоційності висловлювання, але їхнє лексичне значення не завжди досить чітко визначається. Тому практичне значення цього дослідження полягає в тому, що його результати можуть бути використані усіма, хто хоче поглибити знання з німецької мови і навчитись використовувати модальні частки для вираження емоцій.

1. Швачко С. О. Про деякі аспекти мовотворчої функції / С. О. Швачко, І. К. Кобякова // *Studia Germanica et Romanica*. Іноземні мови. Зарубіжна література. Методика викладання. – 2004. – Т.1, №2. – С.21-30.
2. Швачко С. О. У царині номінативних і комунікативних одиниць. Видавництво СумДУ, 2009.

ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІТАТИВНИХ ЗМІН ЛЕКСИЧНОГО ЗНАЧЕННЯ СЛОВА

Півень Д. А.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Мовчан Д. В.

Лексичне значення – це зміст слова, який відображає у свідомості і закріплює в ньому уявлення про предмет, властивість, процес, явище тощо. Воно є продуктом мисленнєвої діяльності людини і має узагальнений характер [1]. У лексичному значенні відображається діалектичне співвідношення загального й особливого, сталого і динамічного.